

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

N

Ø R R E

I

S

S

U

M

*Datoer og begivenheder
som bør huskes:*

Elevfest

den 15. og 16. maj 1982

Udførligt program i næste nr.

Forældredag

den 20. maj 1982

(Kristi Himmelfartsdag)

Afslutningsfest

for dette skoleår

fredag den 18. juni 1982

Nr. 2 . Marts 1982 . 74 årgang

HØJSKOLE OG EFTERSKOLE

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

EN AFTENANDAGT PÅ SKOLEN

Udgangspunktet var beretningen i NT om Nikodemus hos Jesus om natten, sat i relation til os mennesker i nutiden samt nedenstående digt.

Bruno Graversen

NIKODEMUS

Af forfatteren Johannes Johansen fra digtsamlingen »Thurø rim og noget der ikke rimer«

Derude går hvileløst nattevinden,
den lusker undseligt omkring.
Den leder og leder, uden at trættes,
om alt og slet ingenting.

Derude vandrer et ængsteligt menneske,
han véd hverken ud eller ind,
for mørket tar livtag med lyset,
hans sind er et tusmørkesind.

Han så, at intet er nyt under solen,
den afsvider morgenens blomst.
Og den, der har båret al dagens hede,
om aftnen får ussel bekomst.

Den høst, som med sved er sanket i lade,
i eet nu fortæres af brand,
og troen, der står idag som en klippe,
den smuldrer imorgen som sand.

I frøet, der lægges med håb i jorden,
dér anbringer døden sit spy,
og ingen bliver genfødt, når han er gammel,
den slidte dragt kan ikke bli ny.

Og derfor drages han nu imod natten,
hvor blind bliver vejledt af blind,
dog drages han hemmeligt imod lyset,
hans sind er et tusmørkesind.

Da ser han et lys bag et enligt vindu,
en osende tande på vagt,
et lys, som en hånd usynligt beskytter
mod mørket og vindenes magt.

Den hånd, der leder de evige vinde,
men ingen véd hvorfra og hen,
den finder i mørket den ensomme ene,
som aldrig har fundet en ven.

Den hånd, som skærmer den osende tande
og tænder det flængende lyn,
genføder til barn den mimrende olding
og giver den blinde sit syn.

Den hånd, som af verdens gamle ruiner
gør alle ting hele og ny,
den sletter et menneskes tusinde synder,
som solen den tågede sky.

Den hånd, som blir spigret til korsets planke,
må afmægtigt stivne og dø,
den skaber af intet en myldrende verden
med kraft fra det usleste frø.

Og den, der kommer fra himlen til jorden,
blir alle de vildfarnes vej,
hans kors ophøjes til lysenes trone,
der drager dem alle til sig.

Når mørket i os tar livtag med lyset,
og ingen kan famle sig frem,
så lyser den spinkelt osende tande
i natten og leder os hjem.

HØJSKOLEN

Som bekendt er vores højskoleafdeling hvilende. Kan disse linjer fra Kr. Dagblad give anledning til visse overvejelser?

IM-højskolerne har fremgang

For få år siden havde de svigtende tilgang af elever

KD Jylland: En betydelig fremgang i elevtallet gør sig gældende på højskolerne, der er tilknyttet Indre Mission. For et par år siden havde disse skoler svigtende elevtilgang, mens flere af dem nu har fyldt op og ikke har plads til alle elever, der har søgt om optagelse.

Som årsag til fremgangen peger hovedparten af skolernes forstandere på arbejdsløsheden, idet de oplyser, at arbejdsløse udgør en stadig større del af den samlede elevflokk. På Hoptrup Højskole ved Haderslev udgør de arbejdsløse således for øjeblikket mellem 15 og 20 procent af eleverne, mens de sidste år udgjorde ti procent.

– På den udvidede højskole i Haslev er 30 ud af skolens 77 elever arbejdsløse. Forstanderen på denne skole, Ivar Brændgaard, mener, at den store tilstrømning af arbejdsløse først indtræffer nu, fordi de hidtil ikke har været opmærksomme på, at de kan få dagpenge, når de er højskoleelever.

Iøvrigt er skolerne glade for de arbejdsløse, fordi de i kraft af erfaring og modenhed har en gunstig indvirkning på skolelivet. Samtidig har disse elever bevirket, at gennemsnitsalderen blandt eleverne er steget på nogle af skolerne. For eksempel på Hoptrup Højskole ligger den på omkring 23 år.

Forstanderne mener endvidere, at elevfremgangen skyldes samfundets generelle krisesituation, der kan skærpe opmærksomheden over for højskolens tilbud og muligheder. Også højskolernes udadrettede PR-virksomhed nævnes som årsag.

Fra 26 til 77

Hoptrup Højskole har for øjeblikket fuldt hus med 69 elever. I foråret 1981 havde skolen 45. Den udvidede højskole i Haslev har 77 elever, mens tallet i efteråret 1980 var helt nede på 26. På Haslev Højskole afspejler det øgede elevpres sig i antallet af årselever, der midt i 1980 var på 37, i 1981 på 76 og i år ventes at blive på 93.

På Rønne Højskole har man intet mærket til den elevkrise, der nu tilsyneladende er overstået, og der er intet nyt i, at man har fuldt hus med 65 elever. Men man mærker de bedre tider på den måde, at skolens ventelister er blevet længere.

Den eneste skole med en lille tilbagegang er Børkop Højskole, der har 56 elever mod 62 sidste år. Set over en længere årrække har dog også denne skole haft markant fremgang. I 1974 havde den således 24 elever.

Nørre Nissum Højskole har i nogen tid været hvilende på grund af svigtende elevtilgang, og den vil ikke komme i gang i år. Skolen har en afdeling med efterskole, og for øjeblikket er der efterskoleelever også på højskolen. Forstander Bruno Graversen understreger, at højskolen ikke er opgivet, og han erklærer sig forhåbningsfuld med hensyn til en mulig genstart, men hvornår det eventuelt sker, kan han ikke sige.

grym.

50.000 ventes på højskole i 1982

Højskolerne blomstrer frodigt. Flere mennesker ønsker at lære sammen med andre og opleve skolernes livsform. I 1981 deltog ca. 47.000 i kurserne, og i år ventes tallet at passere 50.000.

Der har aldrig tidligere været så mange og så forskelligartede tilbud, oplyser Højskolernes Sekretariat i en ny brochure »Danmarks Folkehøjskoler 1982«. Brochuren er en værdifuld hjælp til folk, der søger oplysninger om mulighederne for at komme på højskole. Hver skole præsenteres i hæftet.

Højskolerne er nemlig vidt forskellige og har forskellige holdninger. Den tid er forbi, da der blot fandtes tre slags: De grundtvigske, de indre missionske og arbejderhøjskolerne. I dag er der 90 statsanerkendte højskoler.

Forskelligt livssyn

Skolerne er frie skoler. I praksis betyder det, at hvert sted har det livssyn, som skolens bestyrelse og medarbejdere finder rigtigt. Højskolerne har dog også fælles træk. Bl. a. inden for det juridiske. De eksisterer under højskoleloven og får tilskud fra det offentlige.

Eleverne bor og spiser på skolerne, og det er svært at sætte grænser for, hvor arbejdet hører op og fritiden begynder. Folkehøjskolerne er et af samfundets bedste spejle. Eleverne kommer fra mange dele af samfundet og lærer folk at kende fra andre miljøer.

Et ophold kan strække sig over en enkelt uge til over 40 uger. De fleste kurser har en række almene obligatoriske fag. Lærere og elever deltagere som regel i det praktiske arbejde.

Ca. 2500 kr. pr. måned

Prisen for et ophold er forskellig fra skole til skole. I de fleste tilfælde ligger 1982-prisen for lange kurser på omkring 2500 kr. om måneden. Dette beløb dækker kost og logi samt undervisning. Dertil kommer bøger, materialer, studieture osv. Nogle skoler har indregnet materialerne i det månedlige beløb, men om disse forhold kan læses i skoleplanen.

Højskolernes Sekretariat oplyser om statstilskuddet og om eventuel kommunestøtte. Højskolerne har kurser for enhver smag. Der er for eksempel almene kurser, familieophold med børn og pensionistkurser for enlige og ægtepar.

dith

HØJSKOLE IGEN?

Ved repræsentantskabsmødet sidste år blev der nedsat et såkaldt højskoleudvalg. Udvalget har flere gange været samlet for at drøfte situationen. Disse møder er mundet ud i en »erklæring«, som gengives nedenstående.

Erklæring fra Højskoleudvalgs-mødet den 13. oktober 1981

På baggrund af Nr. Nissum Høj- og Efterskoles situation – den nuværende store prioritering af efterskoleafdelingen – har Højskoleudvalget været samlet til flere møder, hvor man har afvejnet forholdet mellem efterskole/højskole – og også drøftet højskolernes »klemte« situation i al almindelighed.

Skolens nuværende situation, økonomisk og pædagogisk, er baseret på efterskolen, hvis virksomhed alle, såvel bestyrelse, ledelse og lærere, ønsker fastholdt på bedst mulige måde. Imidlertid er der endnu ikke fuldt ud skabt de ønskede faciliteter til den efterskole, som faktisk eksisterer og fungerer godt. Der er derfor et udtalt ønske hos alle om, at efterskolens bygningsmæssige forhold ajourføres, jvf. planer om værkstedsbygninger, visse faglokaler etc.

Hermed har ingen ønsket at tage stilling til en højskolelinjes genetablering nu, men kun ment, at vi for nærværende må samle kræfterne om den skoleform, som har været bærende for 70ernes »forsøg« med højskoleafdelingen og også i fremtiden må være det.

Når først efterskolen er tilstrækkelig ajourført, bør højskoleafdelingen evt. påny etableres – af flere grunde:

1. Højskolen i Nissum er en tradition, som af flere grunde bør udnyttes, og som kan være et aktiv ved skolens nystart.
2. Højskolen i Nissum kan fastholde skolens kristne linje – både for efterskolen selv og for enen som helhed – og desuden bidrage til opretholdelsen af mange væsentlige »værdier« omkring skolen.
3. Breidablik/dets omgivelser samt evt. barakken kan fuldt ud bruges i Højskolen. Disse bygninger kan vedligeholdes/flyttes sam-

men og fungere fra færdiggørelsen af efterskolen, hvilket påregnes fra ca. 1984.

4. Breidablik vedligeholdes på en sådan måde, at den fra august 1982 kan bruges til højskole i »det små«, f.eks. månedlige højskoleaftener, alm. aftenhøjskoleundervisning, mindre arrangementer, som ikke forudsætter overnatningsmuligheder.

Ud fra disse overvejelser ønsker Højskoleudvalget dels at efterkomme ønsket om efterskolens ajourføring, dels at fastholde etablering af en højskole og fortsat knytte denne til efterskolens fremtid og lægge disse overvejelser i fastere rammer/tidsplaner, end det hidtil har været tilfældet.

Højskoleudvalget
v/Arne Rasmussen

Portrætter af bestyrelsesmedlemmerne

Det første hold elever, som frk. Jensen havde i 1927. Hun står selv yderst til venstre. Lokalet: Kan I kende det gamle lokale B, – det der nu er »sammensmeltet« med spisesalen? E. A.

Nr. Nissum Høj- og Efterskoles bestyrelse forandrer udseende fra år til anden. Hvem er det nu, der er medlem for øjeblikket? kunne mange spørge, – og for at besvare dette spørgsmål bedst muligt, har vi valgt at bringe mini-portrætter af skolens bestyrelsesmedlemmer i dette og de følgende blade. Vi begynder naturligvis med bestyrelsens æresmedlem:

Jensine Jensen

Det var meget svært at få presset en time ind i frk. Jensens travle hverdag til et lille interview, og da det endelig lykkedes mig, var det rart igen at sidde i hendes hyggelige stue på Solhjem i Seminariebyen. Den udstoppede ugle og spurvehøg og klyde sidder stadig øverst på

chatollet for ligesom at holde øje med, om alt bevares ved det gamle. Jeg håber ikke, at det lyder banalt, når jeg postulerer, at noget af det »yngste« i denne stue er frk. Jensen selv. En dames alder taler man ikke om, men trods det, at hun er født i 1894, engagerer hun sig kolossal i alt, hvad der rører sig rundt omkring, hvorved hun holder sig så ung.

Forbindelsen til Højskolen startede i 1927. Frk. Jensen fortæller, at forstander Ludvig (Olson) Meinild en dag kom ned og sagde til hende: Nu ved jeg, hvad De skal, frk. Jensen, De skal have timer på Højskolen! Hun blev så ansat på skolen og forblev her gennem 32 år, hvor hun underviste i faget kjolesyning, efter en fortid som direktrice og systue-leder. – I forbindelse med forstanderskiftet 1949, hvor A. Kristensen overtog L. Kaags post, blev frk. Jensen indvalgt i skolens bestyrelse. Her blev hun indtil 1969, hvor et familiemedlem havde ymtet noget om, at når man er blevet så gam-

mel, skal man ikke sidde i bestyrelsen for unge menneskers skole. Dette ville provst Mejdal – daværende bestyrelsesformand – ikke høre tale om, og han afgjorde den sag ved én gang for alle at gøre hende til bestyrelsens æresmedlem. Dette var en klog disposition, for gennem den æresbevisning og tillid den udnævnelse har betydet for hende, har hendes villighed til at støtte og interessere sig for Høj- og Efterskolen vist sig at være uvurderlig.

Frk. Jensen har ikke svært ved at udtrykke sine forhåbninger for fremtiden: Hun ønsker ikke en større elevflokk og ser gerne, hvis tiderne bliver til det, at der genoprettes en højskoleafdeling. Men allermest ønsker hun, at skolens kristne ånd må bevares, og at man må efterleve skolens motto »Bed og arbejd«, – og endelig glæder hun sig til – når hun er 93 år gammel – at være med til skolens 100-års jubilæum.

Erling Agergaard

Hvad højskolen kan betyde

Lemvig – Nr. Lem og Heldum har lige fået en ny præst, den 30-årige Leif Nielsen, der stammer fra Tjørring ved Herning. I et interview med Lemvig Folkeblad siger han bl.a.:

»Efter studentereksamen aftjente jeg min værnepligt ved søværnet og var derefter i fem måneder på Haslev udvidede Højskole. Dette ophold var i høj grad medvirkende til, at jeg valgte at gå i gang med teologien. På Haslev udvidede Højskole dukkede de mere lyse sider af kristendommen op for mig – det, at man både kan være glad og have det festligt sammen, at kristendommen har noget at gøre med samfundet og livet i dag. Det var tanker, som ikke tidligere var så fremtrædende for mig. En personlig tro begyndte på en eller anden måde at tage form hos mig.«

– Leif Nielsen prøveprædikede i Nr. Nissum kirke og blev indsat i sit embede af provst Erling Glad, Nr. Nissum.

P.J.

Kassereren

glæder sig over, at allerede 10 dage efter, at girokortet var sendt ud, var der 428, der havde betalt kontingent for 1982 med i alt 19.754 kr. Det er en lovende begyndelse, som jeg er taknemlig over, og glæden vil blive endnu større, hvis de kommende dage viser en tilsvarende betalelyst.

Tak for gode hilsener på girokortet. En af dem lyder: »En hilsen fra en af de gamle. Jeg ser under »Adresseforandringer«, at mange i min årgang nu er på hvilehjem. Godt, der er nye på skolen til at afløse. Er så glad for at vide, at mit barnebarn er i gode hænder hos jer. Håber, at hun må få lige så gode minder, som jeg fik i 1925.«

Så må jeg have hjælp til at klare to problemer, to girokort uden afsender. Det ene afsendt med 40 kr. fra Kalundborg den 1.3.1982. Det andet afsendt fra Grenå den 26.2.1982 med 35 kr. Vedkommende bedes sende mig et kort. På forhånd tak.

P.J.

Vejen til Lagoa Santa Af Henrik Stangerup

Med biologi som ét af mine undervisningsfag – og derunder med en speciel interesse for naturvidenskabelig udviklingsforskning – havde jeg glædet mig meget til Henrik Stangerups nye roman om Peter Wilhelm Lund, den af mange oversete danske naturvidenskabsmand, som døde i Lagoa Santa, Brasilien 1880. Mine forventninger blev absolut indfriet. Bogen rangerer hos mig blandt de allerbedste, og jeg kan kun beklage, at den ikke fik Nordisk Råds store litteraturpris, da bogen både er det væsentligste danske bud på denne pris gennem mange år, samt at jeg gerne havde set, at forfatteren havde fået fuld oprejsning efter den ufortjent økonomiske fiasko gennem filmen »Jorden er flad« (Erasmus Montanus fra Brasilien), som gav H.S. en gæld på ½ mill. kr.

I al sin korthed handler romanen om romantikeren, den troende videnskabsmand, der i 1833 kom til Brasilien for at bevise sin egen teori om, at Gud havde skabt Jorden, og efter en syndflod (i næsten gammeltestamentlig forstand) genskabt verden på

en sådan måde, at visse arter gennem 8–12.000 år (datidens idé om Jordens alder) skulle udvikle sig fra primitive organismer, via planter til at en enkelt art skulle blive det øverste, mennesket, som skulle være beskuerens – og ikke misbrugerens – herre over alt andet liv. Det, der allerede hér kan siges at være interessant, er netop det udgangspunkt, hvormed man ønsker at bevise en teori. Charles Darwin – den kendte og alligevel den, som stod i gæld til P. W. Lund – ville bevise omtrent den samme udvikling uden at have Vor Herre som udgangspunkt, mens P. W. Lund altså havde den modsatte idé. Jeg vil ikke her afsløre, hvorigennem danskerens filosofi gennemhullede, – blot fortælle om den voldsomme depression, der fulgte efter den fatale opdagelse. I nogle biografier af ham antydes en begyndende sindssygdom, mens Henrik Stangerup bliver ved nervebetændelsen, men i hvert fald lykkes det Stangerup gennem sin sobre og levende fortællekunst at beskrive, hvordan P. W. Lund trods sin sygdom brugte sine sidste knap 40 år (stadig i Lagoa Santa) til at realisere sig selv som menneske, – menneske blandt mennesker, – og efter hans død dansede man – efter hans ønske – 3 dage på graven, og man brugte både hans og Darwins afhandlinger til at lave festfyrværkeri af. Teorierne fik derved en funktion.

I Politikens anmeldelse af romanen skriver Harald Mogensén, at efter de bekendende romaner er dette en fornyelse af format.

Gyldendal 279 sider – 148 kr.

Erling Agergaard

Repræsentantskab

Som meddelt i forrige nummer af elevbladet afholdes repræsentantskabsmøde på skolen fredag den 26. marts kl. 17,30 med middag og nedenstående dagsorden. Men som noget nyt inviterer vi alle repræsentanter, der måtte have tid og lyst, til – sammen med vore elever at overvære, hvad Mogens Dalsgaard i tiden 14,00 til ca. 16,00 er i stand til at fremtrylle på et klaver. (Se andetsteds i bladet).

1. Velkomst ved formanden
2. Valg af dirigent
3. Valg af protokolfører
4. Beretning ved formanden
5. Regnskabet ved revisor Kurt Ravn
6. Valg af bestyrelse og to suppleanter. Efter

tur afgår Jens Gadegaard Frandsen, Carl Damtoft og K. E. Sørensen. Jens G. Frandsen tager ikke mod genvalg.

7. Indkomne forslag
8. Aktuelt fra skolen ved forstanderen
9. Højskoleudvalget ved Arne Rasmussen
10. Elevforeningen ved Poul Jeppesen
11. Eventuelt

Indkomne forslag må være formanden, overlærer K. E. Sørensen, Heimdalsvej 38, 7500 Holstebro, i hænde senest 8 dage før repræsentantskabsmødets afholdelse.

Ved aftenkaffen afslutning ved bestyrelsesmedlem, pastor Storebjerg, Vinderup.

Kulturudvalget

Med det formål at give elever og lærere oplevelser af meget høj karat, er der nedsat et lille udvalg, kaldet kulturudvalg. Fredag den 26. marts fra klokken 14,00–16,00 indbyder dette udvalg til en musikoplevelse af de sjældne, idet pianisten Mogens Dalsgaard kommer til stede. Da der er repræsentantmøde denne dag, håber vi, at mange af dem kan nå at være med.

Mogens Dalsgaard er fra Dronninglund, og vi var mange, der hørte ham, da vi for et par år siden deltog i Indre Missions skolernes årsmøde på Østvendssyssel ungdomsskole i hans hjemsgn, og der fik et uforglemmeligt indtryk af hans kunnen på klaveret og hans store evner til at fortælle om det, han spiller.

Mogens Dalsgaard har studeret tre år ved Det nordjyske Musikkonservatorium i Aalborg og to år på Musikkonservatoriet i København. Endvidere har han studeret i Barcelona og Warszawa. Det er derfor ingen tilfældighed, at han medvirkede i fjernsynets Polen-aften ved at spille Chopin.

Han har givet talrige koncerter rundt om i Europa og U.S.A. I dag er han især kendt som »rejsende i musik«. Han spiller og fortæller om musikken på skoler over hele landet.

Vi har noget at glæde os til den 26. marts fra kl. 14,00–16,00.

P.J.

Sølvbryllup

Bodil og Leon Kærgaard (1956)
Australien – den 27. april
Sølvbryllupadr. er Danmark

Næste
blad
udkommer i
april
1982

Adresseforandringer

- 1953 Stinne Nielsen, Sølystvej 2,
7755 Bedsted, Thy.
73–75 Lis Højgård, Røjgårdvej 12, Flynder,
7660 Bækmarksbro.
1975 Bente Marie Fink (Kristiansen), Kærgårds-
vej 36, Nørhå, 7752 Snedsted.
76–78 Søren Degn, Baunevej 11, 6622 Bække.
76–79 Else Fyhring, St. Lukasvej 13, 2900 Hellerup.
76–79 Kristian Brochmann, Bausøvej 25,
9232 Møldrup.
77–80 Lars Knudsen, Bjerring Byevej 30,
8850 Bjerringbro.
78–80 Birgit Højgaard, Røjgårdsvej 12, Flynder,
7660 Bækmarksbro.
80–81 Ann Lisbeth Nielsen, Sindingvej 57, Sinding
Østergård, 8600 Silkeborg.

Nørre Nissum Høj- og Efterskole

Kirkebyen 16, 7620 Lemvig.
Telefon (07) 89 10 04.
Elevernes tlf. (07) 89 11 07 12,30–14,00
18,30–20,00

Forstander: Bruno Graversen.

Formand for bestyrelsen:
K. E. Sørensen, Holstebro.

Nørre Nissum Høj- og Efterskoles Elevforening

Elevbladet udkommer sidst i hver måned, undtagen januar og august.

Redaktion:
Bruno Graversen (ansvarshavende),
Erling Agergaard,
Poul Jeppesen.

Adresseændringer, ind- og udmeldelser til:
Erling Agergaard, Ringvej 3, 7620 Lemvig.
Telefon (07) 89 14 31.

Kasserer:
Poul Jeppesen, Sejbjerg 43, 7620 Lemvig.
Telefon (07) 89 15 02.

Elevforeningens gironummer: 8 03 62 33.

BOGTRYKKERGÅRDEN AS STRUER